

Geef ze de ruimte

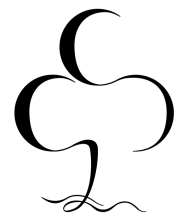

Meerjarenplan beleid 0 - 6 jarigen 2003 t/m 2006
(concept notitie)

Gemeente Tynaarlo

Zuidlaren, januari 2003

gemeente Tynaarlo

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding en werkwijze	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Samenhangend beleid	1
1.3	Meerjarenplan voor uitvoering	1
1.4	Werkwijze van de werkgroep	2
2.	Ontwikkelingen op het gebied van jeugdbeleid en jeugdzorg	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Lokaal beleid	3
	2.2.1 Integraal jeugdbeleid en de Brede schoolontwikkeling	3
	2.2.2 Peuterspeelzaalwerk	3
	2.2.3 Regeling inkoop kindplaatsen voor specifieke doelgroepen	4
	2.2.4 Lokaal gezondheidsbeleid	4
2.3	Provinciaal beleid	4
	2.3.1 Maatjes worden	4
	2.3.2 Projectplan Onderwijskansen Drenthe	5
2.4	2.4.1 Tijdelijke regeling vroegsignalering	5
	2.4.2 Wet op de jeugdzorg	5
	2.4.3 Stimulering leesbevordering	6
3.	Bevindingen van de werkgroep (uitkomsten van de vragenlijst)	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Aandachtspunten	7
4.	Meerjarenplan 2003 t/m 2006	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Doelgroepen en activiteiten	10
4.3	Vervolgstappen	10
4.4	Doelgroep kinderen en uitwerking naar activiteiten	11
4.5	Doelgroep Ouders/verzorgers en uitwerking naar activiteiten	14
4.6	Doelgroep Professionals en uitwerking naar activiteiten	16

1. Aanleiding en werkwijze

1.1 Inleiding

In het jeugdbeleid van de gemeente Tynaarlo neemt de doelgroep 0 – 6 jarigen (en hun ouders/verzorgers) een belangrijke plaats in. Het belang van een goede start in de ontwikkeling van kinderen en/of tijdige ondersteuning bij de opvoeding kan problemen op latere leeftijd voorkomen.

“De jeugd is de basis van onze samenleving. Of het goed gaat met de jeugd, bepaalt in belangrijke mate de kwaliteit van onze samenleving”.
Uit: “Samenspel in jeugdbeleid”

De gemeente Tynaarlo kiest voor een integrale aanpak van jeugdbeleid samen met de lokale instellingen.

De gemeentelijke visie op jeugdbeleid is vastgelegd in een notitie die het totale jeugdbeleid voor 0 – 23 jarigen omhelst, **“Samenspel in Jeugdbeleid”**. Op basis van deze notitie is prioriteit gegeven aan de doelgroep 0-6 jarigen en hun ouders/verzorgers. Ook in het concept- collegeprogramma voor de jaren 2002 t/m 2005 wordt gesproken over het belang van goed jeugdbeleid 0-23 jaar. Als onderdeel van dit beleid wil het college komen tot een meerjarenplan 0-6 jarigen. Daarbij wil het college, waar wenselijk en mogelijk, de samenwerking tussen de verschillende instellingen voor deze doelgroep stimuleren en faciliteren.

1.2 Samenhangend beleid

Kinderen ontwikkelen zich door middel van interactie met hun omgeving. Een grote invloed op de ontwikkeling van kinderen heeft de interactie in de verschillende opvoedingsmilieus met ouders, leeftijdgenoten en professionals. Al op jonge leeftijd hebben ze te maken met verschillende sociale verbanden naast elkaar, de thuissituatie, kinderopvang en/of peuterspeelzaal en vanaf 4 jaar komt hier ook de schoolsituatie bij.

Daarnaast zijn o.a. consultatiebureaus, huisarts en GGD voor voorlichting en ondersteuning van ouder en kind. Dit is de situatie wanneer alles “goed” gaat.

Zodra sprake is van een kans op bedreiging en/of achterstanden in de ontwikkeling van een kind komen hier nog eens instanties bij als specialisten, doorverwijzende en hulpverlenende instanties.

Zowel ouders als “professionals” benaderen een kind vanuit eigen opvattingen, deskundigheden, en bevoegdheden. Een integrale benadering, waarbij optimale ontwikkelingskansen centraal staan, biedt de beste garanties voor de groei van kinderen naar volwassenheid.

Doelstelling van beleid is
Komen tot een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen zodat er optimale ontwikkelingskansen worden geboden.

1.3 Meerjarenplan voor uitvoering

Op basis van de notitie “Samenspel in Jeugdbeleid” en de uitkomsten van al eerder gehouden bijeenkomsten met het werkveld is een tijdelijke werkgroep ingesteld om te komen tot een meerjarenplan voor de uitvoering. Deze werkgroep “beleid 0-6 jarigen” heeft in de

afgelopen periode gewerkt aan het nu voorliggende meerjarenplan. In deze werkgroep waren personen vanuit de verschillende werkvelden vertegenwoordigd¹.

Naast de doelstelling voor integraal beleid is in een startdocument voor de werkgroep geformuleerd waaraan het meerjarenplan zou moeten voldoen:

1. *De werkwijze van instellingen mbt signalering, informatieoverdracht naar andere instellingen en mogelijke verbeterpunten hierin moeten in beeld komen;*
2. *Er moeten voorstellen worden geformuleerd voor verbeterpunten op het gebied van samenwerking tussen instellingen tav; informatie, signalering, afstemming;*
3. *De inbedding van lokaal beleid in provinciaal en landelijk beleid is van belang;*
4. *Er moeten voorstellen worden geformuleerd tav een vraaggericht aanbod op het gebied van opvoedingsondersteuning;*
5. *Nut en noodzaak van het beter in kaart brengen van de doelgroep en mogelijke risicogroepen moeten duidelijk gemaakt worden;.*
6. *De gevraagde inzet vanuit de instellingen met daarbij, taakverdeling tijdsplanningen financiële middelen moeten worden aangegeven.*

1.4 Werkwijze van de werkgroep

In de periode november 2001 t/m september 2002 is de werkgroep 6 keer bijeen geweest. Er is een uitgebreide vragenlijst opgesteld en verspreid onder 101 instellingen, werkend met de doelgroep 0-6 jarigen en hun ouders/verzorgers. Deze vragenlijst² heeft een schat aan informatie opgeleverd over doelgroepen, doelstelling, aanbod, hulpvragen, knelpunten etc. van de verschillende lokale en regionale instellingen. Ook heeft de vragenlijst informatie verschaft over bestaande samenwerking, knelpunten hierin en wensen voor verdere samenwerking. Samen met een inventarisatie van lokale, provinciale en landelijke ontwikkelingen hebben de uitkomsten van de vragenlijst gediend als onderlegger voor de aanbevelingen voor het uitvoeringsplan.

In hoofdstuk 2 wordt een overzicht gegeven van relevante ontwikkelingen in het jeugdbeleid en de jeugdzorg op landelijk, provinciaal en lokaal niveau. In hoofdstuk 3 wordt verder ingegaan op de informatie die uit de vragenlijsten naar voren is gekomen en zijn de reacties daarop vanuit de werkgroep aangegeven.

Op basis van de bevindingen in hoofdstuk 2 en 3 is de werkgroep gekomen tot aanbevelingen en activiteiten voor meerjarenbeleid. In hoofdstuk 4 worden activiteiten voor de komende jaren aangegeven uitgesplitst naar de doelgroepen kinderen, ouders/verzorgers en professionals. Per doelgroep wordt aangegeven wat de visie op en doelstelling van beleid is en worden gewenste resultaten aangegeven.

---

¹ Deelnemers aan de werkgroep waren Mevr. A. v.d. Ploeg (Stichting Kinderspeelzalen Zuidlaren), mevr. E. Verhoog (PSZ Vries, Yde en Zeyen), mevr. G. de Groot (PSZ Tynaarlo), mevr. I. Mud(Trias), mevr. L. Bosma (Icare), mevr. A. v.d. Neut (GGD), mevr. J. Kluis (CBS de Tol), mevr. J. Wijnholds (OBS Paterswolde Noord), mevr. A. de Jager (Daltonschool Zeijen), mevr. A. Wagenaar (gemeente Tynaarlo) en mevr. N.G. Ketelaar (gemeente Tynaarlo).

² Bijlage 1

2. Ontwikkelingen op het gebied van jeugdbeleid en jeugdzorg

2.1 Inleiding

Om tot een effectief integraal jeugdbeleid te komen zijn niet alleen lokale ontwikkelingen van belang. Inbedding van lokaal beleid in provinciaal en landelijk beleid is niet alleen inhoudelijk noodzakelijk maar kan ook extra geldstromen genereren.

2.2 Lokaal beleid:

2.2.1 Integraal Jeugdbeleid en de Brede schoolontwikkeling

Dit uitvoeringsplan beleid 0-6 jarigen is een uitwerking van de voornemens voor integraal jeugdbeleid van de gemeente Tynaarlo. Een van de onderdelen in deze notitie "Samenspel in Jeugdbeleid" is het voorzieningenniveau rondom scholen.

Met dit uitvoeringplan wordt ingegaan op "zorg" voorzieningen rondom voorschoolse- en schoolse instellingen. Daarnaast is in 2002 de discussie geopend over de brede schoolontwikkeling in Tynaarlo dit om wellicht het concept "Brede school" geleidelijk aan actief te ontwikkelen, waarin o.a. de gezamenlijke huisvesting van verschillende voorzieningen aan bod komt. Het Brede school concept kan omschreven worden als "een combinatie of netwerk van onderwijs- en welzijnsvoorzieningen met een variatie aan doelen en uitgangspunten, waarbij het bieden van onderwijskansen voor kinderen centraal staat". De concept startnotitie "De school als middelpunt voor de wijk" zal begin 2003 voor inspraak worden vrijgegeven.

2.2.2 Peuterspeelzaalwerk

Over het peuterspeelzaalwerk in de gemeente Tynaarlo wordt het een en ander geschreven in de notitie kinderopvang en de beleidsregels welzijn van de gemeente Tynaarlo. Wat betreft een aantal zaken als verordening kinderopvang en peuterspeelzalen en inspecties worden beide werksoorten als gelijksoortig gezien. Toch zijn er tot op heden beduidende verschillen in taakopvatting, positionering en facilitering zowel bij rijk als gemeenten.

Over het bereik van de peuterspeelzalen en kinderopvang wordt langzamerhand iets meer bekend. Volgens een onderzoek van Spectrum eind 2000 in opdracht van LLP³ ligt het landelijk gebruik van de peuterspeelzalen tussen de 50 en 70%. Voor gemeenten met 20.000 – 50.000 inwoners ligt het percentage tussen minimaal 25% en maximaal 95% (gemiddeld 65%). Het landelijk gemiddelde percentage voor kinderopvang 0-3 jaar ligt op 20,8%⁴.

Op dit moment maakt naar schatting, op basis van nu bekende gegevens, circa 41% van de 2 en 3 jarigen van de gemeente Tynaarlo gebruik van een peuterspeelzaal en circa 22% gebruik van een kinderdagverblijf.

Let op: Bovenstaande cijfers geven enig zicht op het bereik van de doelgroep maar zijn onvoldoende doortimmerd om harde conclusies aan te verbinden. Zo is bijvoorbeeld de vergelijking met de landelijke cijfers niet goed te maken ivm de verschillen in leeftijd. Verder is voor de gemeente Tynaarlo geen zicht op bijvoorbeeld het gebruik van peuterspeelzalen en kinderopvang in grensgemeenten als Haren en Aa en Hunze.

Zowel landelijk als lokaal (hoofdstuk 3) worden peuterspeelzalen en kinderdagverblijven als belangrijke vindplaatsen voor signalering en ontwikkelingsstimulering aangemerkt in de voorschoolse periode. Door deze voorschoolse voorzieningen als partners te betrekken bij het integraal jeugdbeleid kunnen de doelstellingen vanuit dit beleid beter gehaald worden.

³ Landelijk Platform Peuterspeelzalen

⁴ Volgens cijfers SGB, Onderzoeks- en adviesbureau van de VNG.

De verwachtingen tav het peuterspeelzaalwerk vanuit het integraal jeugdbeleid, landelijke ontwikkelingen op het gebied van wet en regelgeving en de landelijke discussie over het peuterspeelzaal als basisvoorziening maken het nodig dat de gemeente Tynaarlo haar eigen visie op de positionering en facilitering van het peuterspeelzaalwerk formuleert. Vindt de gemeente bijv. dat het streven erop gericht moet zijn om het bereik te verhogen en in welke mate? Welke inhoudelijke kwaliteit moet het peuterspeelzaalwerk sec kunnen leveren? Wat vraagt de samenwerking met andere instellingen ihkv beleid 0-6 jarigen van het peuterspeelzaalwerk en in hoeverre kunnen instellingen hieraan voldoen? Zijn er op basis van te formuleren visie al of niet extra impulsen nodig voor het peuterspeelzaalwerk?

2.2.3 Regeling inkoop kindplaatsen voor specifieke doelgroepen

Sinds 2000 is de regeling inkoop kindplaatsen kinderopvang ingesteld. Op basis van deze regeling koopt de gemeente Tynaarlo kindplaatsen(dagdelen opvang) voor specifieke doelgroepen in bij de kinderopvangorganisaties. Ouders/verzorgers van deze doelgroep kinderen kunnen op deze manier gebruik maken van door de gemeente gesubsidieerde opvang en betalen afhankelijk van hun inkomen wel of geen ouderbijdrage. Specifieke doelgroepen zijn o.a. kinderen op sociale- en/of medische indicatie en kinderen behorend tot de doelgroep sociaal beleid (alleenstaande ouders en deelnemers aan een inburgeringstraject). Ihkv het beleid 0-6 jarigen gericht op preventie is het belangrijk dat deze regeling beter bekend wordt bij de betreffende doelgroep en de verschillende instellingen ivm doorverwijzing.

2.2.4 Lokale gezondheidsbeleid

Momenteel is de notitie op lokaal gezondheidsbeleid in ontwikkeling met daarin opgenomen de ontwikkelingen in de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Verder zullen de raakvlakken met jeugdbeleid en jeugdzorg beschreven worden.

Het kabinet heeft besloten de regiefunctie over de JGZ in handen van de gemeenten te stellen. Dit betekent een grotere verantwoordelijkheid en daarmee meer invloed voor gemeenten. De gemeenten moeten vervolgens beleid ontwikkelen om te komen tot een goede organisatie en regie van een integrale JGZ.

Het kabinetsbesluit is gericht op het opheffen van de scheiding enerzijds tussen jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen (nu bij consultatiebureaus van de Thuiszorg) en anderzijds de JGZ voor 4-19 jarigen (nu GGD'en). Er moet meer samenhang komen voor de totale leeftijd 0-19 jaar. Het wettelijk kader vormt de te wijzigen WCPV⁵ per 1 januari 2003.

De producten vanuit de WCPV bestaan uit een uniform deel (landelijk voorgeschreven) en een maatwerkdeel (waarin binnen marges eigen lokale keuzes mogelijk zijn).

In Drenthe wordt samen met ICARE en de GGD toegewerkt naar een gezamenlijke visie op de integrale JGZ, naar een invulling van het maatwerkdeel van de JGZ in de vorm van een productenpakket en naar een werkplan voor besluitvorming rond visie en betrokkenheid van relevante partijen. In het maatwerkgedeelte van de toekomstige JZG liggen dus mogelijkheden voor lokale keuzes bijv. op het gebied van individuele en/of groepsgewijze opvoedingsondersteuning.

2.3 Provinciaal beleid

2.3.1 Maatjes worden

“Maatjes worden” is een onderzoek naar de relatie tussen onderwijs en jeugdzorg in de provincie Drenthe. Op basis van dit onderzoek worden een aantal aanbevelingen gedaan die aansluiten bij het lokale beleid voor 0- 6 jarigen:

---

⁵ Wet op de Collectieve Preventie Volksgezondheid

- Mogelijkheden scheppen voor bijscholing van leerkrachten op het gebied van sociale en emotionele problematiek (signalering en registratie bijv. middels een leerlingvolgsysteem). Gestructureerde overdracht 0-4/basisonderwijs/voortgezet onderwijs.
- Faciliteren van een zorgstructuur rondom de scholen. Informatie op heldere en inzichtelijke manier bundelen (sociale kaart). (aanbeveling aan het provinciaal bestuur).
- Voorlichtingsactiviteiten op scholen beter op elkaar afstemmen. (aanbeveling aan provinciaal bestuur).
- Afstemming en samenwerking tussen toegangen en instellingen die op scholen taken verrichten: schoolmaatschappelijk werk, GGD jeugdgezondheidszorg en SABD.

2.3.2 *Projectplan Onderwijskansen in Drenthe*

De provincie heeft besloten een Task Force in te stellen voor het ontwikkelen van projecten die oplossingen bieden voor de geconstateerde onderwijsachterstand in Drenthe op basis van het ITS/SARDES rapport⁶. Projecten dienen zich niet alleen te richten op het onderwijs, maar ook op de voorschoolse voorzieningen en de beïnvloeding van de thuissituatie. De kern uit het ITS/SARDES rapport is dat de taal en rekenscores van kinderen op de basisscholen uit het onderzoek achterliggen op het landelijk gemiddelde. Hetzelfde geldt voor de rekenscores en de begrijpend lezen scores. Als een van de mogelijke verklaringen hiervoor wordt genoemd dat ouders en leerkrachten in Drenthe over het algemeen relatief lagere verwachtingen hebben ten aanzien van de schoolloopbaan van kinderen.

2.4 *Landelijk beleid*

2.4.1 *Tijdelijke regeling vroegsignalering*

De tweede planperiode van de Tvr loopt tot en met december 2002. De consultatiebureaus krijgen financiële middelen voor extra consulten, huisbezoeken en samenwerking op lokaal niveau (bijv. spreekuren op psz.). Daarnaast moeten de consultatiebureaus de middelen inzetten voor een goede registratie. Momenteel wordt er nog gewerkt aan de kwaliteit van deze registraties zodat ook de gemeenten de beschikbare informatie kunnen gebruiken als indicator voor nadere invulling van beleid. Per januari 2003 worden deze middelen door het rijk overgeheveld naar de gemeenten om in te zetten voor het maatwerkdeel van de integrale Jeugdgezondheidszorg.

2.4.2 *Wet op de jeugdzorg*

De wet op de Jeugdzorg (landelijk beleid) gaat hoogstwaarschijnlijk in per 1 januari 2004. De wet betreft de provinciale jeugdzorg. Iedere provincie moet beschikken over een bureau jeugdzorg. Dit bureau heeft een aantal basistaken en heeft een *preventief budget* voor

- Het verlenen van niet geïndiceerde ambulante jeugdzorg voor jeugdigen.
- Het bieden van hulp en steun bij opvoedingsvragen.
- Het geven van advies en het bijdragen aan de deskundigheidsbevordering van algemene voorzieningen voor jeugdigen, waaronder het onderwijs, ter versterking van deze algemene voorziening en ter bevordering van vroegtijdige signalering van problemen bij jeugdigen die tot jeugdzorg zouden kunnen leiden. Dus ook: voorkomen dat jeugdigen bij de jeugdzorg/jeugdhulpverlening terecht komen.

Voor deze zaken geldt dat het geen exclusieve taken zijn van het bureau jeugdzorg. Ook andere organisaties zijn daarvoor verantwoordelijk. Voorwaarde hierbij is dat de inzet van het aanbod van het bureau jeugdzorg aanvullend is op hetgeen al in het lokale veld aanwezig is. Daarin zit de overlap en de aansluiting met het gemeentelijk jeugdbeleid (zie ook de aanbevelingen vanuit het onderzoek *Maatjes worden.*)

⁶ Nieuwe kansen voor onderwijs in Drenthe. Dit onderzoek is uitgevoerd in Zuid-Oost Drenthe onderzoek

2.4.3 Stimulering leesbevordering

Binnen het totaal beschikbare rijksbudget voor leesbevordering is een budget gereserveerd voor eenmalige stimulering van meerjarige gemeentelijke leesbevorderingsplannen. De Stichting Lezen, een landelijke organisatie voor leesbevordering, heeft deze gelden in beheer en heeft een subsidie regeling ingesteld. De Provinciale Bibliotheek Centrale (Pbc) heeft namens 9 Drentse gemeenten een subsidieaanvraag ingediend bij Stichting Lezen. De Doorgaande Leeslijn is een bestaand leesbevorderingsprogramma basis- en voortgezet onderwijs. In de gemeente Aa en Hunze draait momenteel een pilot voor een doorgaande leeslijn in de voorschoolse periode. Het programma bevat voor iedere leeftijdsfase verschillende leesbevorderingsproducten.

Met behulp van de subsidie wordt in alle 9 gemeenten:

- een gemeentelijk leesbevorderingsnetwerk georganiseerd;
- worden er - nog nader aan te wijzen – leescoördinatoren geschoold;
- worden er nieuwe leesbevorderingsproducten ontwikkeld, met speciale aandacht voor ouderbetrokkenheid, media-educatie en ICT;
- de Pbc Drenthe stelt voor in ieder geval te starten met de Doorgaande Leeslijn voorschools in alle deelnemende gemeenten.
- kwaliteitsverbetering van de Doorgaande Leeslijn gerealiseerd.

3. Bevindingen van de werkgroep (uitkomsten van de vragenlijst)

3.1 Inleiding

Zoals genoemd is de vragenlijst verzonden aan 101 instellingen, een breed scala aan instellingen die zich (o.a.) richten op 0-6 jarigen en hun ouders/verzorgers. De effectieve respons op de vragenlijst was 30%. Vanuit 13 verschillende werkvelden zijn gegevens aangeleverd waarvan vanuit de lokale 1ste lijn instellingen ⁷ de respons 50 - 60 % was. De volgende zaken komen vanuit de instellingen naar voren:

3.2 Aandachtspunten

- Er is een toenemende vraag naar opvoedingsondersteuning vanuit ouders/verzorgers met name op het gebied van gedrag en slaapproblematiek, taalachterstand en motorische ontwikkeling.

Reactie werkgroep (overgenomen door het college):

In de werkgroep wordt geconcludeerd dat vragen op dit terrein voornamelijk door de 1ste lijnsvoorzieningen signaleerd worden. Betere bekendheid met het aanbod van o.a. ouder en kindzorg, AMW⁸ en GGD bij de werkers in de 1ste lijnsvoorzieningen zal de toegankelijkheid van het aanbod voor ouders/verzorgers verbeteren.

Daarnaast zal er gekeken kunnen worden naar het fysiek dichterbij brengen van voorzieningen middels bijv. spreekuren consultatiebureaus in voorschoolse voorzieningen en schoolmaatschappelijkwerk. Momenteel wordt onderzocht of er behoefte bestaat cq mogelijkheden zijn om eerst als pilot schoolmaatschappelijk werk (Project Signaal) te starten op één of meer basisscholen in de gemeente Tynaarlo.

- Er is onvoldoende bekendheid bij instellingen en ouders met de jeugdzorg en dus de Toegang tot de jeugdzorg.

Reactie werkgroep(overgenomen door het college):

Er blijkt dat de toegangen tot de jeugdzorg onvoldoende bekendheid genieten bij zowel professionals als ouders/verzorgers. De Toegang tot de jeugdzorg is een visie op de 1 loketfunctie voor ouders/verzorgers en jeugdigen. Men kan hier terecht voor informatie, advies en/of eerste hulp bij problemen. De toegang zorgt daarbij voor de verdere aansluiting naar de jeugdhulpverlening. De fysieke toegangen zijn voor de gemeente Tynaarlo gevestigd in Assen en Roden. Het verdient aanbeveling te onderzoeken hoe binnen de gemeente Tynaarlo de toegankelijkheid van de Toegang beter vorm gegeven kan worden. De provincie beschikt over een preventief budget⁹ dat hiervoor wellicht effectiever in te zetten is. Hiervoor is verder overleg met provincie en de Toegang nodig. Aandachtspunt is dat de toegangsfunctie past in de lokale aanpak.

- Vanuit leerplicht wordt aangegeven dat er een knelpunt bestaat mbt de formatie die beschikbaar is op het aantal leerlingen binnen de gemeente.

Reactie werkgroep(overgenomen door het college):

De leerplichtambtenaar heeft aangegeven dat verzuim een knelpunt is. Ook gebeurt het steeds vaker dat scholen vast lopen met kinderen die niet op de reguliere basisscholen thuis horen. Doordat de wachtlijst bij het speciaal onderwijs vaak lang is dreigen kinderen met een voor het regulier onderwijs te zware problematiek tussen wal en schip te vallen. Landelijk speelt dit probleem in toenemende mate maar ook binnen Tynaarlo zijn de

⁷ onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzalen

⁸ Algemeen Maatschappelijk Werk

⁹ pagina 5

eerste signalen waar te nemen. Doordat kinderen niet meer te handhaven zijn op de reguliere school gebeurt het incidenteel dat kinderen thuisblijven totdat het speciaal onderwijs ruimte heeft.

Er is behoefte aan meer overleg met scholen en ouders. Er is behoefte aan meer formatie. Dit mede om beleid te kunnen ontwikkelen en meer preventief te gaan werken. Bovendien wordt de leerplichtige leeftijd verlaagd van 5 jaar naar 4 jaar. Er komt dus een grote groep zeer jonge leerplichtigen bij. De komende periode (2003/2004) zal gebruikt worden om tot een concreet voorstel tot uitbreiding formatie-uren te komen.

- Er ontstaat voor het onderwijs, in gedeelten van de gemeente, een wachtlijst voor o.a. psychologische onderzoeken door de SABD¹⁰.
*Reactie werkgroep(overgenomen door het college):
Dit signaal is ook al separaat aan de gemeente afgegeven door het onderwijs. Hier wordt door de afdeling lokaal onderwijs ism de wethouder en het schoolbestuurlijk overleg actie op ondernomen.*
- De peuterspeelzalen en de kinderopvang geven aan dat het moeilijk is een individuele observatie uit te voeren o.a. doordat hiervoor te weinig tijd is. Ook is de afstand tussen peuterspeelzalen/kinderopvang en bijv. het consultatiebureau redelijk groot.
*Reactie werkgroep(overgenomen door het college):
Geconcludeerd wordt dat er directere contacten nodig zijn tussen de consultatiebureau's en de peuterspeelzalen en kinderopvang! Niet alleen ouders, maar ook de peuterspeelzaal zou -wanneer zij een probleem signaleert- voor advies terecht moeten kunnen bij het consultatiebureau. De voorschoolse voorzieningen moeten als vangnet dienen in de signalering en doorverwijzing naar huisarts of consultatiebureau. Leid(st)ers hebben bij het brengen en halen van hun kind veel laagdrempelige contacten met ouders over opvoedingsvragen, -ondersteuning en verzorging. In de onderbouw van het basisonderwijs wordt dit al moeilijker, omdat daar al meer afstand is tussen ouders en onderwijzend personeel. Hier kan aan de hand van een leerlingvolgsysteem de informatieoverdracht tussen leerkracht en ouder/verzorger geïntensiveerd worden.*

*Geconcludeerd wordt dat toegankelijkheid erg belangrijk is. Op signalen van ouders en/of kinderen moet eerder effectief gereageerd kunnen worden. Daarvoor is een vast en bekend aanspreekpunt nodig zoals het consultatiebureau en/of de Toegang, waar groepsleidster en arts en/of wijkverpleegkundige Ouder en Kind zorg elkaar kennen(aandachtspunt hierbij is de privacy). Men moet in ieder geval beter bekend zijn met elkaars 'aanbod' i.v.m. de advisering aan ouders.
Concreet betekent dit dat:*
  - A) er meer gebruik gemaakt moet worden van korte communicatielijnen tussen professionals,*
  - B) het consultatiebureau meer haar gezicht moet laten zien op plaatsen waar veel ouders komen (bijv. bibliotheek). Om de afstand te verkorten naar ouders en voorschoolse voorzieningen zou het consultatiebureau waar nodig een spreekuur in kunnen stellen op peuterspeelzalen en/of kinderopvang.*
- Met name vanuit de fysiotherapie wordt gewezen op het belang van motorische screening. Men ziet een toename van problemen op het gebied van schrijfonderwijs, fijne motoriek.
*Reactie werkgroep(overgenomen door het college):
Fysiotherapeuten stellen voor de motorische ontwikkeling van kinderen in de eerste groepen van de basisschool te screenen (net als logopediste). Echter, de GGD en een aantal scholen voeren zelf al een motorische screening (ook schrijfmotoriek) uit. Dit geldt niet voor de peuterspeelzalen en de kinderopvang; wellicht moet dit opgenomen worden*

¹⁰ School Advies- en Begeleidingsdienst Drenthe

in een éénduidig leerling (kind)volgsysteem? De werkgroep kiest er op dit moment niet voor de voorgestelde screening op te nemen als apart actiepunt maar vindt dat dit onderdeel moet uitmaken van een algemene signalering door voorschoolse en schoolse voorzieningen.

- Er is behoefte aan een lokale sociale kaart.
*Reactie werkgroep(overgenomen door het college):
Veel instellingen staan positief tegenover het idee van een sociale kaart. Er wordt geconcludeerd dat uit de ingevulde vragenlijsten de eerste basisinformatie voor een sociale kaart gehaald kan worden. Punten van aandacht zijn vervolgens het actueel houden van deze sociale kaart en de aansluiting bij een te ontwikkelen provinciale sociale kaart¹¹.*
- Vrijwel alle instellingen vragen om meer samenwerking. Hierbij is vanuit onderwijs en overige instellingen de vraag met name gericht op contacten met de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven tbv de informatieoverdracht vanuit de voorschoolse en schoolse periode.
*Reactie werkgroep(overgenomen door het college):
De resultaten vanuit de vragenlijst onderschrijven de mening die de werkgroep is toegedaan dat de voorschoolse voorzieningen een belangrijke plaats innemen in het beleid 0-6 jarigen. Als knelpunten bij verdere samenwerking worden door de werkgroep wel benoemd; de beperkte (en soms het ontbreken van) mogelijkheden voor met name peuterspeelzalen om deel te nemen aan overleggen; en de verschillen in visie en werkwijze bij peuterspeelzalen tav overdracht en kindvolgsysteem. Dit zijn punten om verder uit te werken.*

---

¹¹ zie aanbevelingen vanuit het onderzoek Maatjes worden op pag.5

4. Meerjarenplan 2003 t/m 2006

4.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de ontwikkelingen in het jeugdbeleid en de lokale situatie. De geschetste lokale situatie is een algemeen beeld voor de hele gemeente. Op basis van de uitkomsten van de vragenlijst en de gevoerde discussie hierover komt de tijdelijke werkgroep beleid 0-6 jarigen in dit hoofdstuk tot een aantal activiteiten voor de komende jaren 2003 t/m 2005. De activiteiten zijn globaal uitgewerkt en de verdere uitwerking en prioritering kan per regio verschillen.

4.2 Doelgroepen en activiteiten

De activiteiten richten zich op drie doelgroepen kinderen, ouders/verzorgers en professionals. Per doelgroep worden vanaf pagina 11 de visie, doelstelling en te behalen resultaten aangegeven. De visie en doelstelling zijn grotendeels overgenomen uit de notitie "Samenspel in Jeugdbeleid". De te behalen resultaten vloeien voort uit deze visie en de bevindingen van de werkgroep.

De activiteiten zijn globaal uitgewerkt. Hierbij is aangegeven welke partijen betrokken zijn en met welke financiële middelen tot uitvoering over gegaan kan worden.

4.3 Vervolgstappen

Vaststellen concept meerjarenplan door B&W	Januari 2003
Inspraakprocedure 4 tot 6 weken vanaf besluit B&W	Februari /maart 2003
Informatie en inspraakbijeenkomst	Maart 2003
Definitieve voorstel naar B&W	Maart /april2003
Besluitvorming door de raad	April/mei 2003

4.4 Doelgroep	Kinderen 0 – 6 jaar
Visie	<ul style="list-style-type: none"> • De eindverantwoordelijkheid voor de individuele opvoeding van jeugdigen ligt bij de ouders/verzorgers. Jeugd, ouders en overheid zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het opvoeden en opgroeien van kinderen. De gemeente heeft als lokale overheid een taak in het zorgdragen voor basisvoorzieningen voor jeugd, zoals onderwijs, gezondheidszorg en een veilige leefomgeving. • Jeugdbeleid richt zich op –alle- jeugdigen. • Uitgangspunt in beleid is jeugd niet te “problematiseren” maar te zien als een groep die een meerwaarde heeft voor de samenleving. • In het jeugdbeleid wordt uitgegaan van het bieden van kansen en ontwikkelingen voor de totale doelgroep en uitgegaan van achterstanden in specifieke situaties. • Elke leeftijdsgroep vraagt een specifieke benadering. De leeftijdsgroep 0-6 jaar wordt als belangrijke leeftijd voor kinderen gezien waarin de eerste basis gelegd wordt voor hun verdere ontwikkeling. • Er gaat een preventieve werking uit van jeugdbeleid in de vorm van kwalitatief goede voorzieningen en activiteiten. • De gemeente vindt het van groot belang dat er aandacht is voor zowel kwantiteit als kwaliteit in een breed scala van voorzieningen en activiteiten gericht op educatie, recreatie en jeugdzorg. Zij ziet deze doelstelling het best te realiseren middels een integrale benadering met de doelgroep en de maatschappelijke partners.
Doelstelling	<ul style="list-style-type: none"> • Komen tot een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen zodat er optimale ontwikkelingskansen worden geboden.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • In de gemeente Tynaarlo zijn voldoende goede voorzieningen en activiteiten voor alle 0-6 jarigen gericht op educatie, recreatie en jeugdzorg, zowel kwantitatief als kwalitatief. • Binnen deze voorzieningen worden kinderen op een positieve manier uitgedaagd hun “wereld te verkennen en te verbreden” waarbij aandacht is voor ontwikkelingsstimulering, educatie en signalering onder deskundige begeleiding. • Op basis van een gestructureerd volgsysteem krijgen kinderen tijdig extra zorg en worden zondig op een adequate manier doorverwezen. • Aan kinderen die dit nodig hebben wordt, binnen het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang, de kans geboden zich op te trekken aan andere kinderen en volwassenen zowel binnen de groep als individueel. • Voor de leeftijd 0-14 jaar is het nodig dat er voorzieningen in de eigen omgeving aanwezig zijn. • In samenspraak met de verschillende partners wordt er gestreefd naar een combinatie van verschillende voorzieningen rondom scholen.

<u>Activiteit 1</u>	<i>Het vormen van “educatieve bondgenootschappen” rond scholen waar al sprake is van samenwerking en/ of ontwikkelingen ihkv de brede school gaande zijn, ofwel waar een noodzaak ontstaat door geconstateerde problematiek(en).</i>
Trekker	Twee of meer kernpartners rond de school (school, psz, kov)
Participatie	Afhankelijk van de concrete plannen worden er andere partners benaderd (bijv. welzijn, bibliotheek, ICO ¹² , sportverenigingen). Belangrijk onderdeel van de projectplannen vormt de manier waarop Ouders betrokken gaan worden bij het project.
Financien	Op basis van projectplannen kan een subsidie aangevraagd worden bij de Gemeente. Op basis van de bijbehorende begroting en andere financieringsbronnen komt een deel van de totale kosten in aanmerking voor subsidie. (nadere uitwerking volgt) Gemeentelijke middelen jaarlijks € 7.000,- Hele periode € 21.000,-
Tijdsplanning	2004, 2005 en 2006
Monitor	Projectplannen worden beoordeeld door B&W na advies van de regiegroep. Op basis van een eindverslag per project vindt er een evaluatie van alle projecten plaats in 2006.
Continuïteit	Inbedden in regulier beleid
<u>Activiteit 2</u>	Het versterken van het leesbevorderingsaanbod van PBC Drenthe “Op weg naar een doorgaande leeslijn” .
Trekker	Provinciale Bibliotheekcentrale Drenthe en bibliotheken.
Participanten	Peuterspeelzalen, kinderopvang en basisonderwijs
Financien	Huidige middelen bibliotheken voor de doorgaande leeslijn aangevuld met een eenmalige subsidie van Stichting Lezen van € 15.882,-
Tijdsplanning	Uitvoering 2003 en 2004.
Monitor	Wordt in overleg met de Pbc verder uitgewerkt.
Continuïteit	Inbedden in regulier beleid

¹² Centrum voor Kunst en Cultuur

<u>Activiteit 3</u>	Komen tot een eenduidig volgsysteem in de voorschoolse en schoolse periode met daaraan gekoppeld periodieke overlegmomenten met ouders/verzorgers en een overdracht van voorschool naar school.
Trekker	Gemeente en Stamm
Participanten	Peuterspeelzalen, kinderopvang, basisonderwijs in de eerste plaats. Afstemming is nodig met volgsystemen bij Ouder en Kindzorg, GGD en de Toegang.
Financien	Kosten procesbegeleiding door gemeente met zonodig aanvullende subsidies. Raming gemeentelijke middelen hele periode € 6.000,- Personele inzet in principe vanuit de instellingen.
Tijdsplanning	1 ^{ste} helft 2004 gezamenlijke visievorming peuterspeelzalen en kinderopvang. 2 ^{de} helft 2004 afstemming met basisonderwijs en andere instellingen. 2005 start uitvoering
Monitor	Inzet moet leiden tot: <ul style="list-style-type: none"> - Een kindvolgsysteem en een structuur voor overleg met ouders/verzorgers. - Een overdrachtsmethode tussen voorschoolse voorzieningen en basisonderwijs.
Continuïteit	Inbedden in regulier instellingenbeleid
<u>Activiteit 4</u>	Nader onderzoek over de benodigde inzet voor leerplicht
Trekker	Gemeente, afdeling leerplicht
Participanten	Landelijke vereniging voor leerplichtambtenaren
Financien	Gemeentelijke middelen
Tijdsplanning	2003 en 2004
<u>Activiteit 5</u>	Onderzoek naar de kwaliteit, positionering en facilitering van het peuterspeelzaalwerk.
Trekker	Gemeente
Participanten	Peuterspeelzalen
Financien	Reguliere middelen met mogelijke aanvulling vanaf 2004 PM
Tijdsplanning	1 ^{ste} helft 2003 vaststellen gemeentelijke visie 2 ^{de} helft 2003 onderzoek waarin huidige werkwijze getoetst wordt aan de visie en mogelijke vervolg acties worden aangegeven. 2004 uitvoering op basis van besluitvorming door college en raad.
Monitoring	Op basis van de vast te stellen gemeentelijke visie vindt verdere uitwerking en besluitvorming plaats
Continuïteit	Inbedden in regulier beleid

Activiteit 6	Pilot schoolmaatschappelijk werk “Project Signaal” op 3 basisscholen.
Trekker	Gemeente heeft de regie, OVB Drenthe doet de procesbegeleiding.
Participanten	Algemeen maatschappelijk werk en basisscholen
Financien	Stimuleringsgelden rijk en gemeentelijke middelen totaal € 32.515,-
Tijdsplanning	2003
Monitor	Op basis van actieplannen en tussentijdse en eindevaluaties zullen verdere keuzes gemaakt worden.
Continuïteit	Zie monitor

4.5 Doelgroep	Ouders/verzorgers
Visie	<ul style="list-style-type: none"> • De eindverantwoordelijkheid voor de individuele opvoeding van jeugdigen ligt bij de ouders/verzorgers. Jeugd, ouders en overheid zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het opvoeden en opgroeien van kinderen. De gemeente heeft als lokale overheid een taak in het zorgdragen voor basisvoorzieningen voor jeugd, zoals onderwijs, gezondheidszorg en een veilige leefomgeving. • De veranderende samenleving waarin sprake is van kleinere samenlevingsvormen, gedeelde zorg en werktaken en een veelheid aan instellingen waar ouders mee te maken krijgen maakt het nodig het beleid te richten op praktische ondersteuning van ouders. Dit zowel in preventieve als in curatieve zin. • Voor de jongere jeugd zijn de ouders/verzorgers belangrijke participanten voor gemeente en instellingen. Zij dienen nadrukkelijk betrokken te worden bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van beleid dat hen aangaat.
Doelstelling	<ul style="list-style-type: none"> • Ouders ondersteunen in hun rol als eerstverantwoordelijke in de opvoeding van hun kind(eren) dmv een vraaggericht voorzieningenaanbod.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Ouders worden betrokken bij de ontwikkeling en het welbevinden van hun kind(eren) in de verschillende opvoedingsmilieus. • Ouders kunnen de zorg voor hun kind(eren) voor korte of langere duur delen met anderen. Redenen hiervoor kunnen zijn de mogelijkheid om activiteiten buitenshuis uit te oefenen ofwel een tijdelijke “ontlasting” van de ouder/verzorgers in het belang van de pedagogische relatie. • Ouders worden bij vragen om advies en/of ondersteuning bij “lichte” opvoedingsvragen waar dat kan direct geholpen door de 1ste lijns professionals in de voor- en vroeg schoolse periode. • Ouders worden waar dit nodig is tijdig en op een adequate wijze doorverwezen naar de juiste vorm hulpverlening.

<u>Activiteit 1</u>	Afstemming brengen in het aanbod voor opvoedingsondersteuning gebaseerd op de vraag vanuit ouders/verzorgers.
Trekker	Preventie coördinatiepunt ??
Participanten	Peuterspeelzalen, kinderopvang, basisonderwijs, Ouder- en kindzorg, GGD, de Toegang.
Financien	Reguliere middelen instellingen
Tijdsplanning	Eerste aanzet en plan van aanpak op eerste werkbijeenkomst professional in 2003.
Monitor	Nog nader overeen te komen in het plan van aanpak.
Continuïteit	Inbedden in regulier beleid.
<u>Activiteit 2</u>	Het vormen van educatieve bondgenootschappen rond scholen. (zie doelgroep kinderen 0- 6 jaar)
<u>Activiteit 3</u>	Het dichterbij brengen van de Ouder en Kind zorg dmv spreekuren bij peuterspeelzalen en kinderopvang.
Trekker	Icare Ouder- en kindzorg
Participanten	Peuterspeelzalen, kinderopvang, gemeente
Financiën	Middelen vanaf 2003 voor de integrale jeugdgezondheidszorg, uniform en maatwerkdeel.
Monitor	Nog nader overeen te komen met Icare
Continuïteit	Inbedden in regulier beleid
<u>Activiteit 4</u>	Start “project signaal” in de vorm van een pilot (zie doelgroep kinderen 0 – 6 jaar).
<u>Activiteit 5</u>	Verbeteren van het bereik van de specifieke doelgroep (sociaal/medische indicatie en sociaal beleid) voor de kinderopvang dmv de regeling inkoop kindplaatsen en voor de peuterspeelzalen dmv bestaand beleid instellingen en zo nodig te vormen nieuw beleid.
Trekker	Gemeente, CMK (centraal meldpunt kinderopvang)
Participanten	Kinderopvang, Peuterspeelzalen, Ouder en kindzorg, GGD, AMW, Toegang, basisonderwijs, huisartsen etc.
Financiën	Reguliere middelen voor de regeling inkoop kindplaatsen kinderopvang.
Monitor	Door middel van de inkoopgegevens blijven doelgroepen in beeld.
Continuïteit	Het reguliere beleid wordt verstevigd.

4.6 Doelgroep	Professionals
Visie	<ul style="list-style-type: none"> • Elk beleidsterrein werkt vanuit de eigen deskundigheid, professionaliteit en bevoegdheden. Door middel van een integrale benadering dragen deze verschillende beleidsterreinen zorg voor een goede samenhang in het totale jeugdbeleid. Hierbij wordt voorkomen dat er sprake is van versnippering in het beleid. Door een integrale aanpak kan de uitvoering van jeugdbeleid daadkrachtiger ter hand worden genomen. Maatschappelijke instellingen hebben een belangrijke rol in het uitvoering geven aan het beleid. • De verschillende partijen zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Intern de verschillende beleidsterreinen te weten; specifiek jeugdbeleid, cultuur, sport, veiligheidsbeleid, speel- en groenvoorzieningen, gezondheidszorg, werk en inkomen, wonen. - Extern zijn de maatschappelijke instellingen partners in het hele proces. • Elk van deze partijen werkt vanuit de eigen doelstelling en deskundigheid. Doelstelling van samenwerking is en blijft elkaar aanvullen om te voorkomen dat er sprake is van overlappen of 'witte vlekken'. • Voor een goede samenwerking acht de gemeente het van groot belang dat er heldere afspraken zijn over taken en verantwoordelijkheden en dat er korte communicatielijnen zijn tussen de partners. • De gemeente stelt zich, door middel van een goede communicatie met het werkveld en de verschillende "belangengroepen", op de hoogte van wat er plaatselijk speelt op het gebied van jeugdbeleid. • De gemeente heeft de regierol; als producer door middel van het formuleren van visie, doelen en prestatie-indicatoren en als regisseur door het bewaken en stimuleren van de integrale benadering, inventariseren van vraag en aanbod en het aanwijzen van procesverantwoordelijken (geen vrijblijvende netwerken). Daarnaast is er voor de gemeente een rol in het faciliteren van de uitvoering. (buurtgerichte benadering etc.) • De gemeente heeft een actieve rol in het in beeld brengen van wat alle partners doen, wat ieders doelstellingen zijn en welk gemeenschappelijk belang geformuleerd kan worden.
Doelstelling	<ul style="list-style-type: none"> • Komen tot een integrale werkwijze als voorwaarde voor de doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen en een op maat gesneden ondersteuning van ouders/verzorgers.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Professionals zijn naast de eigen specifieke deskundigheden goed op de hoogte van de sociale kaart van Tynaarlo en weten elkaar ook daadwerkelijk te vinden. Zowel voor advies bij eigen werkzaamheden als voor doorverwijzing van kind en ouders. • Er worden afspraken vastgelegd over afstemming van het aanbod voor opvoedingsondersteuning. Afhankelijk van overlap en/of witte vlekken hierin wordt het aanbod bijgesteld op basis van de vraag vanuit ouders/verzorgers. • Professionals zijn in staat en deskundig om signalen van kind en/of ouders tijdig op te pakken en zondig door te verwijzen. • Professionals weten van elkaar op welke wijze kinderen "gevolgd" worden in hun ontwikkelingen en zorgen voor een goede aansluiting van verschillende methodes. Het streven is te komen tot een eenduidig volgsysteem.

<u>Activiteit 1</u>	Werkbijeenkomsten 2 tot 3 keer per jaar aan de hand van thema's/ actiepunten. Deze werkbijeenkomsten dienen als aanjager bij het tot stand komen van afspraken bijv. op het gebied van opvoedingsondersteuning en een eenduidig volgsysteem. Hiernaast is er aandacht voor uitwisseling en informele contacten. "Kennen en gekend worden".
Trekker	Gemeente (uitvoering Stamm)
Participatie	Afhankelijk van het thema alle partners voor deze doelgroep. In ieder geval; peuterspeelzalen, kinderopvang, basisonderwijs, ouder en kindzorg, GGD, de Toegang.
Financien	Gemeentelijke middelen integraal jeugdbeleid. Hele periode € 14.000,- Per jaar € 3.500,-
Tijdsplanning	2003 en 2004 en op basis van een evaluatie zonodig in 2005 en 2006.
Monitor	Evaluatie na twee jaar
Continuïteit	Inbedden in reguliere werk
<u>Activiteit 2</u>	Opstellen van een sociale kaart
Trekker	Gemeente
Participanten	Lokale instellingen leveren informatie
Financien	Hele periode € 6.000,-
Tijdsplanning	2003 t/m 2005
Monitor	Eerste uitgave in de vorm van een folder 2003. Periodieke update in 2004 t/m 2005.
Continuïteit	In bedden in de werkwijze van de lokale toegang (1 loketfunctie) en zo mogelijk onderbrengen in provinciale sociale kaart en de voornemens van de provincie voor een ouder informatiepunt (OIP).
<u>Activiteit 3</u>	Het verbeteren van de signalering en doorverwijzing vanuit de ouder en kindzorg.
Trekker	OKZ
Participanten	Peuterspeelzalen, kinderopvang en GGD.
Financien	Reguliere middelen en middelen voor het maatwerkdeel voor de Jeugdgezondheidszorg.
Tijdsplanning	Jaarlijkse afspraken tussen gemeente en Icare over de inzet van middelen vanaf januari 2003.
Monitor	Middels een subsidiebeschikking en bestuurlijk overleg tussen gemeente en Icare.
Continuering	Zie hierboven.

<u>Activiteit 4</u>	Invulling geven aan de lokale inbedding van de Toegang tot de Jeugdzorg
Trekker	Gemeente (Stamm ondersteuning bij proces)
Participatie	Provincie, Toegang en lokale partners
Financien	Wordt nog verder uitgewerkt
Tijdsplanning	Vorbereiding vanaf september 2003 Invoering in 2004
Continuïteit	Inbedden in het lokale jeugdbeleid.